

หลักสูตรการฝึกอบรมแพทย์ประจำบ้าน
เพื่อวุฒิบัตรแสดงความรู้ความชำนาญการประกอบวิชาชีพเวชกรรม
สาขาเวชศาสตร์ฟื้นฟู (มคอ.๒)
กองเวชศาสตร์ฟื้นฟู โรงพยาบาลพระมงกุฎเกล้า
ฉบับปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๕

๑. ชื่อหลักสูตร

- (ภาษาไทย) หลักสูตรการฝึกอบรมแพทย์ประจำบ้านเพื่อวุฒิบัตรแสดงความรู้ความชำนาญการประกอบวิชาชีพเวชกรรม สาขาเวชศาสตร์ฟื้นฟู กองเวชศาสตร์ฟื้นฟู โรงพยาบาลพระมงกุฎเกล้า
- (ภาษาอังกฤษ) Residency Training Curriculum in Rehabilitation Medicine, Department of Rehabilitation Medicine, Phramongkutklao Hospital

๒. ชื่อวุฒิบัตร

ชื่อเต็ม

- (ภาษาไทย) วุฒิบัตรแสดงความรู้ความชำนาญในการประกอบวิชาชีพเวชกรรม สาขา เวชศาสตร์ฟื้นฟู

- (ภาษาอังกฤษ) Diploma, Thai Board of Rehabilitation Medicine

ชื่อย่อ

- (ภาษาไทย) วว. สาขา เวชศาสตร์ฟื้นฟู

- (ภาษาอังกฤษ) Dip., Thai Board of Rehabilitation Medicine

๓. หน่วยงานที่รับผิดชอบ

กองเวชศาสตร์ฟื้นฟู โรงพยาบาลพระมงกุฎเกล้า (กพ.รพ.ร.๖)

๔. พันธกิจของการฝึกอบรม/หลักสูตร

ผลิตแพทย์ผู้เชี่ยวชาญด้านเวชศาสตร์ฟื้นฟูที่มีความรู้ความสามารถในการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ป่วยและในเวชปฏิบัติที่ครอบคลุมกับบริบทของเวชศาสตร์ฟื้นฟู สามารถจำแนกปัญหาความบกพร่อง ความพิการ และปัจจัยแวดล้อมที่ส่งผลกระทบต่อการดำเนินชีวิตของผู้ป่วยได้อย่างครอบคลุม การวางแผนฟื้นฟูสมรรถภาพเพื่อแก้ไขปัญหาและลดความบกพร่อง ความพิการได้อย่างเป็นระบบ มีความสามารถในการทำงานแบบมีอาชีพและปฏิบัติงานแบบสหวิชาชีพหรือทำงานเป็นทีมได้ มีเจตนาธรรมและความพร้อมในการเรียนรู้ตลอดชีวิต มีความเอื้ออาทรและใส่ใจในความปลอดภัยโดยยึดถือผู้ป่วยเป็นศูนย์กลางบนพื้นฐานของการดูแลแบบองค์รวมโดยคำนึงถึงสภาพร่างกาย พฤติกรรม จิตสังคม สิ่งแวดล้อม กฎหมาย และความเป็นธรรม อีกทั้งมีพฤติกรรมที่เหมาะสมต่อเพื่อนร่วมงานทั้งในวิชาชีพของตนเองและวิชาชีพอื่นๆ รวมทั้งผู้ป่วยและญาติ

โดยแพทย์เวชศาสตร์ฟื้นฟูที่ผ่านการฝึกอบรมสามารถในหลักสูตรนี้ สามารถทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพในระบบสาธารณสุขไทยและมีความพร้อมเพื่อตอบสนองของความต้องการ

สุขภาพของประชาชนในชุมชนและสังคมไทย หากเป็นแพทย์ที่หารสามารถให้การดูแลและ
ครอบครัวรวมถึงสนับสนุนภารกิจของกองทัพไทยทั้งในยามปกติและยามสงคราม

๕. ผลลัพธ์ของการฝึกอบรม/หลักสูตร

เมื่อสิ้นสุดการฝึกอบรม แพทย์ที่จบการฝึกอบรมจะต้องมีคุณสมบัติที่พึงประสงค์และความรู้
ความสามารถขั้นต่ำตามสมรรถนะหลักทั้ง ๖ ด้าน ดังนี้

๕.๑ การบริบาลผู้ป่วย (Patient Care)

๕.๑.๑ สามารถใช้ทักษะการซักประวัติ การตรวจร่างกาย การวินิจฉัยแยกโรค การแปล
ผลตรวจ ทางห้องปฏิบัติการและภาพถ่ายรังสี เพื่อให้การวินิจฉัยโรคและการรักษาผู้ป่วย
ได้ถูกต้องเหมาะสมตามมาตรฐานวิชาชีพแพทย์

๕.๑.๒ สามารถประยุกต์ใช้วิทยาการด้านการแพทย์ สังคมวิทยาและจิตวิทยา เพื่อวางแผน
แผนการ บำบัดรักษาได้อย่างเหมาะสมปลอดภัย อีกทั้งให้ผู้ป่วยมีสภาพร่างกายจิตใจ
พร้อมปราศจากภาวะแทรกซ้อน ที่เป็นอุปสรรคต่อกระบวนการฟื้นฟูสมรรถภาพ

๕.๒ ความรู้และทักษะหัตถการเวชกรรม (Medical Knowledge and Skills)

๕.๒.๑ มีความรู้ความสามารถในวิชาชีพ และเชี่ยวชาญในสาขาเวชศาสตร์ฟื้นฟู

๕.๒.๒ มีความเชี่ยวชาญในการประยุกต์ใช้บัญชีการจำแนกความบกพร่อง ความพิการ
และ สุขภาวะขององค์การอนามัยโลก (International Classification of Functioning,
Disability and Health; ICF) เพื่อจำแนกปัญหาและปัจจัยที่เกี่ยวข้อง กำหนดเป้าหมาย
วางแผนการฟื้นฟูสมรรถภาพ และแก้ไขปัญหาของผู้ป่วยและคนพิการได้อย่างเหมาะสม
เป็นองค์รวม เป็นระบบ มีประสิทธิภาพ และได้ประสิทธิผล

๕.๒.๓ มีทักษะการเป็นผู้นำทีมเวชกรรมฟื้นฟู การทำงานแบบสหวิทยาการ
(interdisciplinary approach) การให้คำแนะนำ การประเมินเพื่อติดตามผลลัพธ์ตาม
มาตรฐานวิชาชีพ

๕.๓ ทักษะระหว่างบุคคลและการสื่อสาร (Interpersonal and communication skills)

๕.๓.๑ สามารถรับฟัง สรุปรูปปัญหา ให้ข้อมูล และคำปรึกษาแก่ผู้ป่วย คนพิการ และ
ครอบครัว ได้อย่างถูกต้องเหมาะสม แสดงถึงความเมตตา การเคารพการตัดสินใจและ
ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ อีกทั้งสามารถกระตุ้นให้ผู้ป่วยและคนพิการตระหนักใน
สมรรถนะของตนเอง เพื่อนำไปสู่การพัฒนา คุณภาพชีวิต

๕.๓.๒ สามารถนำเสนอข้อมูลผู้ป่วยถ่ายทอดความรู้ ทักษะ และให้คำปรึกษาแก่แพทย์
บุคลากร ในทีมเวชกรรมฟื้นฟู นักศึกษา และบุคลากรอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งสามารถ
อภิปรายปัญหาอย่าง ถูกต้องสมเหตุสมผล

๕.๓.๓ สามารถบันทึกเวชระเบียนได้ตามมาตรฐานทางการแพทย์ และเขียนบทความ
วิชาการได้

๕.๓.๔ สามารถใช้สื่อโซเชียลหรือสื่อสาธารณะได้อย่างเหมาะสม มีจริยธรรม และถูก
กฎหมาย

๕.๔ การเรียนรู้และพัฒนาจากฐานการปฏิบัติ (practice-based learning and improvement)

๕.๔.๑ สามารถเพิ่มพูนความรู้ด้านการแพทย์และเวชศาสตร์ฟื้นฟูได้ด้วยตนเอง เพิ่มประสบการณ์จากการปฏิบัติทางคลินิก และวิเคราะห์ข้อบกพร่องและข้อควรพัฒนาด้านความรู้ ทักษะและทัศนคติของตนเองได้

๕.๔.๒ สามารถประยุกต์ใช้หลักฐานจากงานวิจัยเพื่อพัฒนาระบบการบำบัดรักษา และฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ป่วยและคนพิการได้

๕.๔.๓ สามารถออกแบบและดำเนินงานวิจัยทางการแพทย์และสาธารณสุข เพื่อสร้างองค์ความรู้ หรือนวัตกรรมทางเวชศาสตร์ฟื้นฟู เพื่อแก้ปัญหาผู้ป่วยคนพิการหรือเพื่อพัฒนาระบบบริการเวชกรรมฟื้นฟู

๕.๕ ความสามารถในการทำงานตามหลักวิชาชีพนิยม (Professionalism)

๕.๕.๑ มีคุณธรรม จริยธรรม และทัศนคติอันดีต่อผู้ป่วย คนพิการ ครอบครัว ผู้ร่วมงาน เพื่อนร่วมวิชาชีพและชุมชน

๕.๕.๒ มีความสนใจใฝ่รู้เพื่อพัฒนาไปสู่ความเป็นผู้เรียนรู้ต่อเนื่องตลอดชีวิต (continuous professional development) และเพื่อคงไว้ซึ่งมาตรฐานวิชาชีพ

๕.๕.๓ มีความรับผิดชอบต่อนานาชาติ คำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวม และความต้องการของชุมชนและประเทศชาติ

๕.๖ การทำเวชปฏิบัติให้สอดคล้องกับระบบสุขภาพ (System-based Practice)

๕.๖.๑ สามารถปฏิบัติงานได้อย่างเหมาะสมสอดคล้องกับระบบและยุทธศาสตร์สาธารณสุขของ ประเทศในส่วนที่เกี่ยวข้องกับงานเวชกรรมฟื้นฟู และประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมตามสถานการณ์

๕.๖.๒ สามารถร่วมพัฒนาคุณภาพการบำบัดรักษาฟื้นฟูสมรรถภาพรวมทั้งสร้างเสริมสุขภาพ ของผู้ป่วยและคนพิการ

๕.๖.๓ สามารถปฏิบัติงานโดยคำนึงถึงการใช้ทรัพยากรได้อย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ

๖. แผนการฝึกอบรม/หลักสูตร

๖.๑ วิธีการให้การฝึกอบรม

กพฟ.รพ.ร.๖ กำหนดกรอบของการฝึกอบรมบนพื้นฐานของผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ ๖ ประการของหลักสูตร และวางแผนการจัดการฝึกอบรมด้านวิชาการต่างๆและประสบการณ์เรียนรู้ เช่น การเรียนรู้ในห้องเรียน การตรวจรักษาฟื้นฟูผู้ป่วยนอกและผู้ป่วยใน การฝึกปฏิบัติต่างๆ เพื่อให้ได้ความรู้ สมรรถนะและทักษะ ด้านต่างๆ โดยอาศัยหลักการกำกับดูแล (supervision) ประเมินผล (appraisal) และให้ข้อมูลสะท้อนกลับ (feedback)

อนึ่ง กพฟ.รพ.ร.๖ ยึดผู้เข้าฝึกอบรมเป็นศูนย์กลางและให้ความสำคัญต่อบทบาทหน้าที่ที่แตกต่างๆกันของผู้เข้ารับการฝึกอบรมหลังจบการศึกษา จึงให้น้ำหนักความสำคัญของผลลัพธ์ที่พึงประสงค์แตกต่างกันไปในแต่ละคน อย่างไรก็ตาม กพฟ.รพ.ร.๖ ออกแบบวิธีการฝึกอบรมโดยมีเป้าหมายให้ทุกคนถูกพัฒนาวิชาชีพตามสมรรถนะหลักทั้ง ๖ ประการ ด้วยวิธีการดังต่อไปนี้